

Beslissing OM n.a.v. oordeel 2019/LZA2/02

Samenvatting

In deze zaak werd de vrouw, zwanger van een tweeling, bij een zwangerschapsduur van 24 weken doorverwezen naar het Radboud UMC voor een geavanceerd ultra geluidsonderzoek (GUO). Hierbij werd vastgesteld dat sprake was van oligohydramnion¹ en vergrote echodense nieren, verdacht voor polycysteuze nierdysplasie² (bij beide foetussen). Bij een zwangerschapsduur van 25 weken heeft er een MDO plaatsgevonden en werd invasief onderzoek verricht ten behoeve van cytogenetisch onderzoek (QF-PCR)³ en exoomsequencing (WES)⁴. De ouders zijn voor een second opinion doorverwezen naar het Erasmus MC. Daar werd bij een zwangerschapsduur van 26 weken een GUO verricht waarmee de eerdere bevindingen werden bevestigd. Er was sprake van oligohydramnion en vergrote echodense nieren bij beide foetussen, passend bij polycysteuze nierdysplasie, suggestief voor de aanwezigheid van autosomaal recessieve polycysteuze nierziekte⁵. Bij een zwangerschapsduur van 27 weken bleek uit de WES dat bij één van de foetussen sprake was van twee pathogene varianten in het PKHD1 gen, passend bij een autosomale recessieve polycysteuze nierziekte type 4.

De prognose was heel somber. Er was een zeer beperkte kans op overleving voor beide kinderen. Doordat de foetussen geen urine produceerden was er geen vruchtwater en konden de longen zich niet goed ontwikkelen. Als gevolg van de longontwikkelingsstoornissen was er een aanzienlijke kans dat de kinderen kort na de geboorte zouden overlijden als gevolg van ademhalingsproblemen. Daarnaast zouden zij ernstige (niet-herstelbare) nierfunctiestoornissen hebben. Afhankelijk van de ernst zou sprake zijn van een zeer beperkte overlevingskans (bij ontbrekende nierfunctie) dan wel (bij enige nierfunctie) de noodzaak tot niervervangende therapie in de zeer vroege jeugd in de vorm van nierdialyse of een niertransplantatie. In dat laatste geval zouden de kinderen na de geboorte levenslang afhankelijk zijn van het medisch zorgcircuit. Omdat er geen vruchtwater was, was de verwachting dat bij beide kinderen de nieren na de geboorte niet of nauwelijks zouden functioneren. Er waren geen behandelmogelijkheden om de prognose te kunnen verbeteren. In beide MDO's bestond consensus over de gestelde diagnose en prognose. Bij een zwangerschapsduur van 27 weken en 5 dagen werd foeticide toegepast.

Oordeel Beoordelingscommissie LZA/LP

De Beoordelingscommissie overweegt dat de gestelde diagnose en prognose van zodanige aard was, dat medisch handelen na de geboorte zinloos zou zijn. Er bestaat geen redelijke

¹ Tekort aan vruchtwater

² Dat betekent dat sprake is van abnormaal ontwikkeld nierweefsel

³ Bij dit chromosomenonderzoek worden de cellen in het beenmerg op afwijkingen in het DNA onderzocht.

⁴ WES is DNA-onderzoek waarbij alle bekende genen in één keer kunnen worden bekeken. WES staat voor Whole Exome Sequencing. Hiervoor is een bloedafname nodig

⁵ Iemand met autosomaal recessieve polycysteuze nierziekte (ARPKD) heeft meerdere cysten in de nieren. Cysten zijn holtes gevuld met vocht. De cysten kunnen het gezonde weefsel van de nieren verdrrukken. Hierdoor kunnen ze steeds minder goed werken. De oorzaak is een verandering in het [erfelijk materiaal](#) (DNA).

twijfel over de diagnose en de daarop gebaseerde prognose. Het betrof een aandoening die, indien tot afbreking zou worden besloten, in categorie 2 valt.

Op basis van de door de arts gegeven informatie oordeelt de Beoordelingscommissie dat indien de kinderen de eerste dagen al zouden overleven, er sprake was van te voorzien uitzichtloos lijden bestaande uit longfunctiestoornissen en een ernstige nierfunctiestoornis. Indien zij deze zouden overleven, zouden de kinderen na de geboorte volledig afhankelijk zijn van het medisch zorgcircuit en levenslang een zeer zwaar behandeltraject moeten ondergaan. Er zijn geen behandel mogelijkheden om de prognose te kunnen verbeteren.

Voorts constateerde de Beoordelingscommissie dat de ouders volledig op de hoogte zijn gebracht en uitgebreid zijn voorgelicht over de gestelde diagnose en prognose. Ook is het alternatief van het uitdragen van de zwangerschap besproken. De arts is met de ouders tot de conclusie gekomen dat er geen andere oplossing was voor de situatie waarin de kinderen en de vrouw zich bevonden. De Beoordelingscommissie was van oordeel dat het verzoek tot beëindiging van de zwangerschap zorgvuldig en weloverwogen was.

De Beoordelingscommissie overweegt dat het verzoek tot afbreking van de zwangerschap tweemaal is besproken in een multidisciplinair overlegteam, één van deze overleggen vond in het kader van een second opinion plaats in een ziekenhuis buiten de eigen regio. De deelnemers van de multidisciplinaire overlegteams stemden onafhankelijk van elkaar en unaniem in met het oordeel dat er geen twijfel bestond over de diagnose en de daarbij te verwachten zeer sombere prognose.

Tenslotte constateert de Beoordelingscommissie dat de afbreking van de zwangerschap lege artis en medisch zorgvuldig is uitgevoerd.

Beoordeling Openbaar Ministerie

Het College is van oordeel dat de arts geen strafrechtelijk verwijt valt te maken. Naar het oordeel van het College kon de arts in redelijkheid tot de overtuiging komen dat de ongeborenen een aandoening of combinatie van aandoeningen hadden die van zodanig aard was, dat na de geboorte zou worden afgezien van een medische behandeling, omdat medisch ingrijpen naar heersend medisch inzicht zinloos zou zijn. Bepalend hiervoor is het gegeven dat de kans dat de kinderen überhaupt zouden overleven, zeer beperkt was. Daarbij is van belang dat als de kinderen wel zouden overleven, de verwachting was dat de nieren - gelet op het lage geboortegewicht, hetgeen gewoon is bij tweelingen - niet of nauwelijks zouden functioneren na de geboorte en de kans van slagen van een behandeling (nierdialyse) dan ook beperkt zou zijn. De arts kon voorts, naar het oordeel van het College, tot de overtuiging komen dat bij de ongeborenen sprake was van te voorzien uitzichtloos lijden. Als er al overleving was, dan waren beide kinderen in het beste geval nierpatiënt voor de rest van hun leven, met langdurige opname in het eerste levensjaar. Dit betreft een zwaar levenslang behandeltraject, zowel voor de ouders als de kinderen. Ook heeft de arts gehandeld conform de overige zorgvuldigheidseisen.

Beslissing

Nu de arts geen strafrechtelijk verwijt valt te maken omdat sprake is van overmacht, heeft het College de zaak onvoorwaardelijk geseponneerd.